

Entrevista a Lech Walesa

“Cal punxar el cul del govern”

Acusat de voler fer caure el govern de Mazowiecki, Walesa explica en aquesta entrevista els seus plans per a consolidar la democràcia polonesa.

Senyor Walesa, des de la tardor del 1989 el poder de Polònia és a les mans d'un govern de *Solidarnosc*. Malgrat tot, vostè li ha declarat la guerra. ¿Per què?

—Després d'acabar-se la llei marcial, la societat tampoc ha pogut sortir encara del pantà d'on jo vull traure-la. Per això provocho de vegades un fort esclafit de suro —ben entès: ¡no un esclafit de bala!— perquè la gent desperti. Cal que els responsables que fan alguna cosa reflexionin si això que fan és correcte. I aquells qui no fan res, se'ls ha d'impulsar a la feina.

—¿Li sembla que el govern, en la realització de les reformes, va massa a poc a poc?

—Al començament, quan tots els altres països del nostre bloc encara dormien, era correcte que avancéssim lentament i amb precaució. Llavors havíem d'anar amb compte de no espantar ningú i de no posar-nos en perill nosaltres mateixos. Llavors la manera d'obrar era correcta. Actualment ens trobem en una situació completament diferent; entretant ja s'ha despertat fins Albània. Però nosaltres encara continuem avançant amb precaucions. Ara hem de canviar la nostra tàctica, hem d'activar el nostre desenvolupament.

—¿I el cap del govern, Tadeusz Mazowiecki, s'interposa en el seu camí?

—En absolut. No vull fer caure el govern de Mazowiecki ni tampoc suprimir la democràcia, ben al contrari. Jo vull reforçar-lo, el govern, consolidar la democràcia. Però hem de fer participar més persones en les decisions i hem de trobar solucions millors. D'aquí ve que hagi anunciat un canvi en la nostra tàctica.

—¿Però no voldrà negar les tensions entre vostè i els caps d'ou, els intel·lectuals del govern de Varsòvia?

—Jo parlo un llenguatge molt senzill, el llenguatge dels obrers. Per a mi, un cap d'ou és una persona que contínuament em tergiversa les paraules quan encara no m'han acabat de sortir de la boca, cosa que últimament sempre ha estat el cas. Per exemple, he dit que la democràcia és la guerra pacífica de tots contra tots. Així ho he llegit en alguns llibres. Aquesta declaració, els caps d'ou l'han regirada, afirmant que jo volia portar guerra.

—¿I no ho vol?

—Tot al contrari. Amb la meua crida a la lluita vull aconseguir pau i tranquil·litat. Els caps d'ou diuen, però, que només vull causar agitacions. O agafem una altra declaració: jo he dit que, en temps com aquests, el president polonès hauria d'anar amb la destal alçada i perseguir els canalles que volen robar Polònia. Naturalment, no ho vaig dir en sentit literal, això. Més aviat volia expressar que el president ha d'actuar amb més efectivitat. Avui dia no n'hi ha prou amb el parlament i la justícia per a defensar el país contra els especuladors que volen enriquir-se a costa nostra. Per això necessitem un president que ataqüi decididament amb la seva llei-destal i ordeni al Parlament que compleixi la seva feina. Però els caps d'ou diuen que he exigit al president que anés amb una destal.

—Els seus crítics també li retrauen que no s'hagi preparat amb prou temps per a les eleccions comunals de finals de mes.

—Aquest retret és ridícul. No fa gaire que em criticaven per haver preparat massa les eleccions comunals. Treballo ininterrompudament per a les eleccions,

em trobo amb obrers i pagesos i els invoco que vagin a votar. Això torna a ser una calúmnia dels caps d'ou. ¡Protesto!

—Els crítics, ¿tal vegada també tenen por de les ambicions de Walesa?

—Exactament. Aquesta gent creu que la via més ràpida per a combatre'm és dir que vull pujar massa amunt o que he perdut popularitat. Es pensen que això pot afectar-me molt. Però no és cert. Ja he dit al congrés de *Solidarnosc* que no vull arribar necessàriament a president de l'estat. D'altra banda, Polònia no es pot permetre cap president que segui amb les mans plegades, sense fer res.

—¿Què faria vostè d'una altra manera?

—És precisament ara quan el president ha de ser actiu i agafar els lladres que roben el nostre país. Però ho dic una vegada més: jo no vull ser president. Només vull que es trobin les solucions convenients per als nostres problemes. Hi ha dues maneres de veure un càrrec: alguns em retrauen que sobretot vull el títol de president, i que després ja m'ocuparia, a més, del treball que es presenti. Jo ho veig a l'inrevés: vull enllestir la feina i, si amb això m'escauen en sort un parell d'honors, no hi tinc res en contra.

Però per a mi no es tracta en absolut del càrrec de president de Solidarnosc, ni de la butaca de president del govern. No la desitjo, la presidència, és un pa ben amarg. Així i tot, tampoc vull renunciar simplement a 25 anys de la meua vida, a 25 anys de lluita.

—*¿Quin perill veu vostè per a Polònia en els mesos vinents?*

—En realitat no veig perills grans. Vull

assegurar allò que s'ha aconseguit. Solidarnosc és tanmateix una organització assenyada. Si m'escolten, tot anirà bé. És clar que hi ha conflictes, i és important que els resolguem públicament, no rere unes portes tancades. Per això crido fins i tot a la lluita, però a la lluita pública que aconsegueix la calma. Encara més, sóc jo, el qui porta al país els bancs i les empreses col·lectives. I cada banc,

cada empresa que ve a Polònia, augmenta la possibilitat de la nostra victòria.

—*Fins ara, el riu de capital estranger s'ha mantingut fluix. ¿N'està decebut?*

—Ja arribaran, no tingui por. Els polonesos hem demostrat que som capaços de moltes privacions i que rendim molt. Malgrat tot, ara hem de ser més actius. No vull en absolut fer caure el govern, només li vull punxar el cul perquè agafi una mica més de velocitat. No li vull fer cap mal.

—*¿Quin lloc veu per a vostè mateix en la futura Polònia?*

—Pescant. El que més m'agradaria és anar a pescar.

—*¿Perquè, està cansat...?*

—Ni tan sols es tracta que estigui psicològicament cansat. Encara puc fer caure 50 presidents. Però sóc un home pràctic. I he comptat que he sacrificat 25 anys de la meua vida per la lluita. Ara cal que lluitin uns altres. Voldria beure'm una cerveseta, sortir, fer finalment una vida normal. Estic destruint la meua vida. Les persones només busquen baralles per una butaca, políticament per a mi no són normals. Hi ha moltes anomalies, i ara encara s'hi afegeix la política. Això és el que jo no vull.

—*Aleshores, ¿per què no ho llança tot simplement?*

—És impossible. Els meus rivals dirien de seguida: ara que ha arribat a dalt, que ha aconseguit alguna cosa, ho deixa tot i fuig. Això no seria honrat, ni tampoc patriòtic.

Martin Pollack

© Der Spiegel

Traducció: Carme Gala

